

**MITEN OHJAISIMME LUKIOLAISIA
ETEENPÄIN, JOS MEILLÄ OLISI KAIKKI
MAHDOLLISUUDET?**

MITÄ JA MITEN TEKISIMME ENTISTÄ PAREMMIN?

LUKIOKOULUTUKSELTA ODOTETAAN UUDISTUMISTA (Uusi lukiolaki 1.8.2019 ja LOPS 2021)

- enemmän oppiainerajat ylittävää opiskelua ja aineenopettajien välistä yhteistyötä
- opiskelijälähtöisyyden ja opintojen henkilökohtaistamisen vahvistamista
- lukiolaisen tukipalveluiden parantamista: lisäämällä henkilökohtaista opinto-ohjausta ja tarvittaessa erityisopetusta
- lukioille tulee jälkiohjausvelvoite lukion päättäneistä ilman jatko-opintopaikkaa jäävistä opiskelijoista
- nykyistä sujuvampaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle ja aikanaan työelämään
- jokaisella lukiolaisella on mahdollisuus korkeakoulukurkistukseen lukioaikana
- jokaisella lukiolaisella on mahdollisuus kehittää työelämä- ja yrittäjyysosaamista lukioaikana
- jokaisella lukiolaisella on mahdollisuus kansainvälisiin kokemuksiin lukioaikana

ENEMMÄN HENKILÖKOHTAISTA OHJAUSTA

- lukiolainen on itse aktiivinen ja vastuullinen oman elämänsä asiantuntija → tunnistaa voimavaransa ja kehittää itsetuntemustaan sekä opiskelutaitojaan koko lukio-opintojen ajan
- entistä enemmän lukiolaisen kohtaamista arjessa yksilöllisten tarpeiden mukaan: aikaa, huomiota ja kunnioitusta → varhainen puuttuminen huolenaiheisiin ja esim. jaksamisongelmiin
- **ohjataan yhdessä** → lukion henkilöstö ymmärtää ja sitoutuu entistä vahvemmin yhteiseen ohjaajuuteen ja omaan rooliinsa opiskelijan ohjaus- ja tukiprosesseissa, erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymissä → tavoitteena hyvinvoiva lukiolainen
- LOPS 2021-luonnos: Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä
- koska opintojen henkilökohtaistaminen vahvistuu ja uusi lukiolaki edellyttää opiskelijoiden suunnitelmien **säännöllistä seurantaa sekä lukion päättäneiden opiskelijoiden jälkiohjausta pitää opinto-ohjaajilla olla mahdollisuus keskittyä opiskelijan kanssa näihin asioihin:**
  - henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
  - ylioppilastutkintosuunnitelma
  - jatko-opinto- ja urasuunnitelma
  - edellyttää opinto-ohjauksen riittävää resurssointia → Sopo ry:n suositus 1 opinto-ohjaaja / 200 ohjattavaa

ENEMMÄN YHTEISTYÖTÄ KORKEA-ASTEEN KANSSA

- yhteistyön tavoitteena on tukea sujuvia siirtymiä sekä lukioissa opiskelevien orientoitumista jatko-opintoihin
- tällä hetkellä suuri osa yhteistyöstä muodostuu erilaisista korkeakoulujen ja lukioiden tapahtumista (abi-päivät, uraohjauspäivät, urapäivät, kampuspäivät) ja vierailuista, joissa lukiolaiset pääsevät tutustumaan korkeakoulukampuksiin, erilaisia koulutusalaesittelyjä järjestetään myös lukioissa
- **korkea-asteen kurkistuskurssit** tarjoavat lukiolaiselle esimakua korkeakouluopinnoista ja koulutuslavalinnan uskotaan helpottuvan sekä välivuosien vähenevän
- tällä hetkellä Savonlinnassa on tarjolla kurkistuskursseja sekä ammattikorkeakouluopintoihin (Xamk: mm. ensiapukurssit, anatomia- ja fysiologia jne.) että yliopisto-opintoihin (LUT: elektroniikan perusteet)
- jatkossa tavoitteenamme on kehittää ja monipuolistaa yhteistyötä tarjoamalla lukiolaisille nykyistä laajemmin erilaisia kurkistuskursseja sekä verkkokursseina että lähiopetuksena → vaatii nykyistä enemmän yhteistä suunnittelua, koordinointia, sopimista ja toiminnan arviointia → tärkeää saada myös opiskelijoiden toiveet kuuluviin (paikallinen lops 2021-työ)
- tavoitteena on sitouttaa lukioiden aineenopettajat nykyistä aktiivisemmin mukaan korkea-asteen yhteistyön eri muotoihin → yhteistyö edesauttaa lukion ja korkeakoulun henkilöstön välisen ammatillisen ja ajankohtaisen tiedon vaihtamista → myös korkea-asteen henkilöstö on tervetullut tutustumaan nykylukioon (paikallinen lops 2021-työ)
- lukio-opintojen rakenteen tulee joustaa ja tukea korkea-asteen yhteistyötä → lukiolaisten projektiviikosta erittäin hyvät kokemukset (Xamk: klassisen hieronnan perusteet & ea1-koulutus, kesän asiakaspalveluun valmistautuminen ja hygienia-/anniskelupassi) → toiminnallisuudesta ja käytännön harjoittelusta pidettiin

ENEMMÄN KOKEMUKSIA KANSAINVÄLISYYDESTÄ

- ▶ opiskelijaa ohjataan hyödyntämään lukion toimintaympäristön kansainvälisyyttä, virtuaalisen kansainvälisyyden mahdollisuuksia, lukion tarjoamia tai omaehtoisia vaihto-ohjelmia, tutustumis- ja opiskelujaksoja ulkomailla sekä muita kansainvälisen yhteistyön muotoja (paikallinen lops 2021-työ)
- ▶ jatketaan yhteistyötä jo olemassa olevien kv-partnereiden kanssa Wales ja Espanja (Robot dance-hanke), Detmold (ystävyydekaupunki) → lukuvuonna 2017-2018 kv-yhteistyötä tehtiin Latviaan ja pieni opiskelijaryhmä vieraili myös Cernissä (Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus)
- ▶ hakeudutaan myös jatkossa aktiivisesti mukaan erilaisiin kv-hankkeisiin → ei unohdeta myöskään kotikansainvälisyyttä → hyödynnetään paremmin muiden paikallisten yhteistyötahojen esim. oppilaitosten kv-vierailijat ja kontaktit → vierailut oppitunneilla, luennot
- ▶ mietitään keinoja opiskelijakohtaisten kustannusten pienentämiseen, jotta yhä useampi lukiolainen voisi osallistua ulkomaan opintomatkoille (talkoot, myyjäiset, sponsorit jne.)
- ▶ kannustetaan monipuolisen kielitaidon ja kulttuurintuntemuksen hankkimiseen → Mitä tämä tarkoittaa alueellisesti esim. Etelä-Savossa? Millaista osaamista tarvitaan?

ENEMMÄN TYÖELÄMÄ- JA YRITTÄJYYSOSAAMISTA

- **opiskelijan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään kaikissa oppiaineissa** osana opintojaksoja ja opiskelujen ohjausta sekä muissa lukion toiminnoissa kehittämällä erityisesti monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja (lops 2021-luonnos).
- lukiolaisella on mahdollisuus tutustua työ- ja elinkeinoelämään ja yrittäjyyteen opiskeluaikana → tällä hetkellä yhteistyömuotoja ovat esim. työnvarjostuspäivä, erilaiset vierailut ja vierailijat, digitaaliset bisneskurssit (TAT) → jatkossa osalla lukiolaisista voisi olla TET-viikko esim. projektiviikolla
- paikallinen yhteistyö tärkeää → keväällä 2018 toteutettiin teknologiapäivä → Savonlinnan lukioiden kakkoset tutustuivat kuitulaboratorioon (Xamk) ja kolmeen bioteknologiayritykseen: Andritz Savonlinna Works oy, Wetend ja Aquaflow
- on tärkeää, että lukiolaisella on mahdollisuus lisätä ja kehittää työelämävalmiuksia ottamalla opintoja halutessaan myös ammatilliselta puolelta (vaihtojaksot) → Savonlinnassa on tällä hetkellä toimiva malli ja opintokoordinaattori ohjaa yhdistelmäopintojen tekijöitä
- lukion henkilöstö tarvitsee ajantasaista tietoa työelämästä ja mahdollisuuden kehittää työelämäosaamistaan → lukioiden olisi tärkeää mahdollistaa ope-TET, opo-TET, rehtori-TET (paikallinen lops 2021-työ)
- lukiolaisten työelämätaitojen lisääminen edellyttää lukioilta entistä aktiivisempaa roolia ja yhteydenpitoa paikallisiin työelämäedustajiin ja yrittäjiin → tarvitaan aikaa suunnitella ja toteuttaa yhteistyön eri muotoja (paikallinen lops 2021-työ)

TYÖELÄMÄTAITOJEN OPETUS LUKIOSSA

MISSÄ ONNISTUTAAN JA MISSÄ ON KEHITETTÄVÄÄ?

- ▶ ”Jos Suomeen halutaan lisää yrittäjiä ja yrittäjähenkisyyttä, tulisi nuorille olla tarjolla enemmän itsetuottamusta ja taloustaitoja kehittäviä opintoja” (Kun koulu loppuu – nuorten tulevaisuusraportti 2018 / TAT)
- ▶ raportin mukaan lukiossa opetetaan kiitettävästi kielitaitoa, yhteistyökykyä ja vuorovaikutustaitoja
- ▶ työelämätaidoista muiden auttaminen, oma-aloitteisuus, ongelmanratkaisutaidot ja ymmärrys yhteiskunnan toiminnasta saavat hyvän arvion
- ▶ eniten kehittämistä kaivataan seuraavissa taidoissa: riskinottokyky, epävarmuuden sietäminen, taloustaidot, mukautumiskyky ja luova ajattelu
- ▶ *Globaalit megatrendit kuten digitalisaatio, väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos ja tekoäly muuttavat työelämää ennennäkemätöntä vauhtia. Nopeasti muuttuva ja epävarma työn tulevaisuus on uudenlainen haaste myös kasvatukselle ja koulutukselle. Miten voimme valmistaa nuoria ammatteihin, joita ei ole vielä olemassa tai ratkaisemaan ongelmia, jotka eivät ole vielä syntyneet?* (TAT, Tulevaisuuskoulu)
- ▶ TAT ja Tulevaisuuskoulu tarjoavat lukio-opettajille tukea aiheiden käsittelyyn ”Tulevaisuus ja työn murros opetuksessa” –koulutuksissa ensi syksynä